

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-129/23-L

Název	Základní škola Železný Brod, Pelechovská 800, příspěvková organizace
Sídlo	Pelechovská 800, 468 22 Železný Brod
E-mail	skola@zspelechovska.cz
IČO	70 694 982
Identifikátor	600 078 531
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milan Hlubuček
Zřizovatel	Město Železný Brod
Místo inspekční činnosti	Pelechovská 800, Železný Brod
Inspekční činnost na místě	9., 10., 14. a 15. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Pelechovská 800, Železný Brod, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. V základní škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo ve 12 třídách prvního až devátého ročníku 219 žáků (naplněnost 46 %). Z nich bylo 26 se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) začleněno do běžných tříd a 19 žáků se SVP do dvou speciálních tříd formou skupinové integrace. Jeden žák se vzdělává formou individuálního vzdělávání. Škola eviduje 26 žáků s odlišným mateřským jazykem. Celkový počet žáků a tříd je v období od poslední inspekční činnosti stabilní.

Škola v době inspekční činnosti poskytovala zájmové vzdělání 60 žákům ve třech odděleních školní družiny (naplněnost 100 %). Školní jídelna má nejvyšší povolený počet 500 stravovaných.

S dokumenty školy a dalšími potřebnými informacemi se mohou zákonní zástupci, žáci a veřejnost seznámit na přehledně vedených webových stránkách školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve své funkci od roku 2008. Zpracoval realistickou a vyváženou koncepci rozvoje školy (aktualizovanou v roce 2019). Koncepci školy považuje za živý dokument, ve spolupráci s vyučujícími provádí její periodickou evaluaci, konzultuje ji se zřizovatelem a vychází také z námětů zákonných zástupců žáků. Podle toho pružně upravuje dílčí cíle a úkoly v ročních plánech a střednědobých výhledech. Vytvořil funkční systém řízení, v němž rozhodovací a kontrolní pravomoci účelně sdílí se svým zástupcem a vedoucí vychovatelkou školní družiny. Dbá na účinnost a efektivitu vnitřního i vnějšího informačního systému, založeného především na otevřené komunikaci se všemi účastníky vzdělávání. Vedení školy podporuje nejen pozitivní pracovní klima, ale také klade důraz na dobré partnerské vztahy se zákonnými zástupci žáků, zaměstnanci a partnery školy včetně zřizovatele. Koncepční záměry se daří naplňovat zejména v postupném zlepšování materiálního a technického vybavení školy a v podpoře moderních inovativních trendů ve výuce. Organizace vzdělávání umožňuje efektivně plnit cíle stanovené ve školních vzdělávacích programech. Ředitel školy projednává s pedagogickou radou všechny zásadní pedagogické dokumenty a výsledky vzdělávání. Výsledkem kvalitní personální práce ředitele je stabilizovaný pedagogický sbor s téměř stoprocentní kvalifikovaností a vysokou aprobovaností. Výuku zajišťuje včetně ředitele školy 20 učitelů, tři vychovatelky ve školní družině a šest asistentek pedagoga. Začínajícím vyučujícím je věnována odpovídající pozornost a pomoc včetně možností konzultací s vedením školy a přidělení zkušených uvádějících kolegů. Hospitační činnost poskytuje pedagogům důležitou formativní zpětnou vazbu o jejich práci, opatření nastavená na základě hospitací jsou vedením školy důsledně vyhodnocována.

Prostorové a materiální podmínky se průběžně zlepšují a interiér i exteriér školy prochází postupnou modernizací a inovací, což se příznivě projevuje v průběhu výuky. V poslední době byly vybudovány tři odborné učebny (jedna pro fyziku a chemii, jazyková učebna a učebna informatiky vybavená též 3D tiskárnou), k nim přibyla venkovní učebna. Rekonstrukcí nebo modernizací vybavení prošla školní jídelna a její zázemí, cvičná školní kuchyňka, velká tělocvična a učebna dílen. Prezentační a výpočetní technikou jsou vybaveny všechny učebny, významný pro zpestření a zkvalitnění výuky byl nákup žakovských notebooků. Připravuje se montáž multifunkčních LCD displejů k využití pro 2., 3. a 4. ročník. Zlepšilo se také zázemí pro žáky a učitele (obnova školního a dalšího nábytku apod.). Všechna tři oddělení školní družiny využívají samostatné prostory. Prostorové i materiální vybavení školní družiny odpovídají potřebám naplňovaných cílů vzdělávání deklarovaných v příslušném školním vzdělávacím programu. V zájmové činnosti žáci využívají školní zahradu s prolézačkami, nové pískoviště, malou tělocvičnu, do které je přístup přímo z prostor určených školní družině, velkou tělocvičnu a víceúčelové venkovní hřiště. Další možnosti k uskutečňování různých aktivit nabízí i okolní příroda.

Škola kromě schváleného rozpočtu hospodaří s finančními prostředky získanými využitím projektů a grantů, z vlastní doplňkové činnosti a z úplaty za školní družinu a mimoškolní aktivity, nezanedbatelné jsou sponzorské dary. Hospodaření je účelné, ve smyslu zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání.

Vedení školy vyhodnocuje zodpovědně případná bezpečnostní rizika a nastavilo podmínky pro zajištění bezpečnosti žáků v řádech školy a v interních dokumentech. Účelně stanovilo ve všech součástech budovy dohledy. Žáky prokazatelně průběžně poučuje o chování při školních i mimoškolních aktivitách. Budova školy je zabezpečena před neoprávněným vniknutím.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků respektuje individuální rozvoj vyučujících i aktuální zájmy školy, vedení školy preferuje školení a akce pro větší skupiny učitelů (inovativní metody výuky, problematika distančního vzdělávání, psychohygiena, využití informačních technologií aj.). Ze sledované výuky vyplývá, že vhodné by bylo více zaměřit část dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na problematiku formativního hodnocení a práci s diferenciací vzdělávacích cílů s ohledem na individuální potřeby všech žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Většina sledované výuky na prvním stupni byla vedena v pozitivní pracovní atmosféře. Učitelé se snažili jak vzdělávacím obsahem, tak i pomocí užívaných vyučovacích metod a forem práce respektovat možnosti, schopnosti a potřeby žáků s důrazem na podporu rozvoje požadovaných klíčových kompetencí. Individuální přístup byl zaznamenán pouze v menší míře, zejména pokud výuka v dané třídě byla podpořena účelnou aktivitou asistentek pedagoga, kdy na ně učitelé část činností delegovali. Vyučující vedli žáky k logickému myšlení, vyjádření vlastního názoru a vhodnému a většinou spisovnému vyjadřování, poskytovali zpětnou vazbu a v případě potřeby radu a pomoc. Výuka byla často propojována se zkušenostmi žáků z jejich praktického života. Využívaný podpůrný materiál přispíval k názornosti a zvýšení zájmu o danou problematiku. Využívání interaktivní didaktické techniky nebylo až na jednu výjimku (výuka anglického jazyka v 5. ročníku) pravidlem. Promyšlené střídání aktivit a cíleně nasměrovaná motivace a pochvala podněcovaly žáky k pozorné a aktivní práci. V některých hodinách absentovalo závěrečné zhodnocení, případně hodnocení vrstevnické, které by u vyšších ročníků prvního stupně nemělo činit žákům zásadní problém.

Pro všechny zhlédnuté hodiny na druhém stupni byla společným rysem přívětivá pracovní atmosféra, žáci s učitelem komunikovali, kladli otázky, spolupracovali. Převládaly promyšlené a přehledně strukturované hodiny. Stanovené cíle výuky v nich byly splněny. Převažoval frontální styl výuky doplněný dobře efektivní skupinovou prací a řízeným dialogem. Učitelé podporovali žáky ve vyjádření vlastního názoru, vyvolávali a usměrňovali diskusi. Výuka probíhala plynule v přiměřeném tempu, procvičování a upevňování získaných vědomostí věnovali učitelé dostatek času, většinou se podařilo aktivizovat všechny žáky ve třídě. Kladem výuky cizího jazyka byl průběh a předávání pokynů ve vyučovaném jazyce. Diferenciací výuky vzhledem k možnostem či zájmu žáků o dané téma ČŠI znamenala jen v menší míře, více v méně početných třídách. Didaktická technika byla využívána převážně jako doplněk výuky. Zdařilá práce s chybou (např. v matematice a českém jazyce) přispívala k oživení výuky a vedla žáky k logickému a kritickému myšlení. Vzájemné hodnocení žáků nebo jejich sebehodnocení učitelé většinou nepodněcovali, v malé míře věnovali prostor závěrečnému shrnutí a hodnocení hodiny. Ve většině případů efektivní zpětnou vazbu od žáků o míře naplnění vzdělávacích cílů nezískali. V některých hodinách to souviselo s tím, že ve snaze stihnout probrat všechno naplánované učivo a aktivity byl zbytečně překročen časový rámeček hodin na úkor přestávky.

Škola od školního roku 2012/2013 poskytuje systematické vzdělávání také žákům s lehkým mentálním postižením. V současné době je vzdělávání pro tyto žáky organizováno skupinovou integrací ve dvou speciálních třídách, přičemž jedné v třídě se vzdělávají žáci 1.

až 5. ročníku ZŠ a ve druhé třídě žáci 6. až 9. ročníku. V těchto třídách vyučují převážně učitelé se speciálně pedagogickým vzděláním, případně s absolvovanými kursy zaměřenými na problematiku péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výuka většiny předmětů probíhá ve speciálních třídách společně, základem je příprava a diferenciací výuku podle ročníků a rozdílné mentální úrovně a odlišných znalostí a vědomostí. Učitelé ve speciálních třídách zvládali nároky výuky v tomto upořádání vesměs s velkou zkušeností, dokázali udržet nezbytnou kázeň a motivaci žáků. Výuka probíhala velmi efektivně, s maximálním individuálním přístupem.

V rámci sledovaného průběhu vzdělávání ve školní družině probíhaly zejména odpočinkové a relaxační aktivity, ale i řízené činnosti včetně sportovních v exteriéru školy. Zvolené formy a metody práce rozvíjely u žáků logické myšlení pracovní, sociální a komunikativní kompetence. Při výtvarné činnosti nebo hře se stavebnicemi žáci uplatnili svoji představivost, kreativitu a zručnost. Byli vychovatelkami vhodně motivováni a průběžně pozitivně hodnoceni. Při všech činnostech vládla přátelská atmosféra spojená se vzájemnou důvěrou a ohleduplností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování úrovně dosažených výsledků využívá škola v souladu s pravidly pro hodnocení zejména standardní interní hodnoticí nástroje. Zároveň se dlouhodobě snaží prostřednictvím evaluačních dotazníků zjistit u žáků a jejich zákonných zástupců spokojenost s organizací a průběhem výuky a získat náměty k dalšímu zaměření a rozvoji školy. Externí evaluace vnějšími organizacemi je využívána pouze sporadicky. Dosahované výsledky na úrovni tříd i jednotlivců jsou průběžně sledovány v rámci jednání pedagogické rady, přičemž je kladen důraz na prevenci a řešení školní neúspěšnosti. Vedení školy dbá na sjednocení kritérií hodnocení žáků. O prospěchu a chování žáků jsou zákonní zástupci informováni také na pravidelných třídních schůzkách a v rámci konzultačních hodin učitelů. Pravidelné poskytování informací napomáhá žákům i jejich zákonným zástupcům získat objektivní pohled na vzdělávací pokroky, je posilována motivace většiny žáků k další práci a zákonným zástupcům je tak usnadňována spoluúčast na vzdělávání.

Škola se systematicky věnuje rovným příležitostem při přijímání žáků a při jejich vzdělávání a vytváří adekvátní podmínky pro jejich rychlou adaptaci v třídních kolektivech. Přínosné jsou v tomto směru harmonizační pobyty šestých tříd. Školní poradenského pracoviště pružně spolupracuje s vedením školy a jednotlivými vyučujícími. V rámci tohoto pracoviště nově pracuje na částečný úvazek speciální pedagožka, nedaří se získat školní psycholožku. Identifikace žáků se SVP probíhá průběžně v běžných i obou speciálních třídách na základě speciálně pedagogické i obecně pedagogické diagnostiky. Potřebným žákům je poskytována promyšlená a poradenská péče ať už formou individuálních konzultací nebo skupinových činností. Děje se tak jak v rovině vzdělávacích potřeb, tak v oblasti výchovných a individuálních psychických problémů. Přínosná je logopedická péče poskytovaná formou pravidelného kroužku.

Strategie prevence rizikového chování žáků umožňuje aktivní cílené vyhledávání a racionální vyhodnocování rizik s návazným zařazováním preventivních programů. Ty reflektují potřeby všech aktérů vzdělávání, mají pozitivní vliv na vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem i na snižování frekvence a závažnosti rizikového chování.

Skoro dvě třetiny žáků prospívají s vyznamenáním, podíl neprospívajících je zcela minimální, pod jedno procento. Pozornost je věnována i úspěšnosti uchazečů u přijímacích zkoušek na střední školy, škola vede žáky k realistickému zhodnocení vlastních předpokladů, k volbě vhodné vzdělávací cesty a zodpovědnému výběru budoucí profese.

Pedagogové účinně pomáhají také jedincům s odlišným mateřským jazykem, škola dobře zvládá příchod žáků z Ukrajiny. Kázeňské a další prohřešky a problémy jsou řešeny a postihovány pružně a bezprostředně ponejvíce napomenutím, třídní a ředitelské důtky, případně snížený stupeň z chování se týkají ročně jen několika jednotlivců. Počty pochval zejména třídních učitelů jsou oproti tomu mnohonásobně vyšší. Škola aktivně podporuje široké zapojení žáků do volnočasových aktivit, kroužků, soutěží a olympiád. Podpora tělovýchovného vzdělávání se projevuje v bohatém zapojení do sportovních soutěží (žakovská liga, atletický trojboj – družstva úspěšná v celostátních kolech, míčové hry aj.) Žáci a vyučující školy mají velký podíl na úspěchu akcí organizovaných městskými organizacemi a institucemi nebo dalšími školami. Pozitivní je prezentace školy v médiích a na veřejnosti.

Vzdělávání ve školní družině rozvíjí osobnostní stránku účastníků formou různých vystoupení, dodržování tradičních svátků a zvyků. Vychovatelky spolu s žáky připravují i různé soutěže. Samozřejmostí jsou i doplňkové činnosti, mezi které patří např. osvětová činnost, účast na kulturních akcích nebo tradiční vícedenní výlety. Pozitivem je zapojení žáků do smysluplné charitativní činnosti, v rámci které žáci různými způsoby podporují buď handicapované lidi nebo přispívají formou hmotných darů na chod zvířecích útulků.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšila se kvalifikovanost i aprobovanost vyučujících, proběhla postupná obnova vybavení tříd zejména prezentační a projekční technikou, přibýly nové učebny.

Silné stránky

- Škola se v maximální míře zapojuje do kulturního a společenského života města, žáci se podílejí aktivně na průběhu a realizaci řady akcí.
- Ve dvou speciálních třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona probíhá kvalitní a efektivní výuka s důrazem na maximální vstřícnost vůči individuálním potřebám žáků.
- Škola má nadstandardní prostorové podmínky a stále se zlepšující materiální vybavení, což má pozitivní vliv na pestrost a kvalitu výuky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V některých hodinách nebyl důsledně stanoven cíl hodiny a vyhodnoceno jeho naplnění.
- Hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, které je vztaženo k pokroku v učení a porozumění jejich učebním potřebám, bylo na druhém stupni zaznamenáno jen v menší míře.
- Menší využití dostupné didaktické a projekční techniky na 1. stupni.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků a hospitační činnost vedení školy na používání formativního hodnocení v souvislosti s dosaženým cílem hodiny a na využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 20. března 2017
2. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení <https://rejstriky.msmt.cz/rejskol/> ke dni 9. 2. 2023 (základní škola, školní družina, školní jídelna)
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele příspěvkové organizace Základní škola Železný Brod, Pelechovská 800 na období 6 let, s účinností od 1. srpna 2013, ze dne 19. 6. 2013
4. Souhlas s ponecháním Mgr. Milana Hlubučka ve funkci ředitele Základní školy Železný Brod, Pelechovská 800, příspěvková organizace, kopie tisku ze dne 9. 2. 2023
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – E. K. O. škola
6. Školní vzdělávací program školského zařízení pro zájmové vzdělávání „Kdo si hraje, nezlobí“
7. Školní řád čj. ZSPEL 135/2022 s účinností od 1. 9. 2022
8. Řád školní družiny ze dne 1. září 2017
9. Řád školní jídelny s platností od 31. 8. 2022
10. Třídní kniha ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023
11. Žákovská knížka, vzorek
12. Zápisník školní družiny, vzorek
13. Protokol o veřejnosprávní kontrole ze dne 30. 6. 2022
14. Osobní spisy zaměstnanců (vzorek)
15. Souhrnná dokumentace výchovného poradenství včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
16. Preventivní program školy
17. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků vedená ve školním roce 2022/2023
18. Dokumentace k zhodnocení ekonomických podmínek vedená ve školním roce 2021/2022, 2022/2023
19. Dokumentace ke zhodnocení školního stravování, vedená ve školním roce 2022/2023
20. Webové stránky školy <https://www.zspelechovska.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Mgr. Milan Rambousek, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.